

DEN NORSKE
JORDMORFORENING

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

BARNE-OG LIKESTILLINGSDEP.	
Arkivkode	361.00
Dato	3.11.2009
Saksnr:	2009/02681

- 033

Den norske jordmorforening
Tollbugata 35, 0157 Oslo

TELEFON 21 02 33 72
FAKS 21 02 33 77
E-POST dnj@jordmorforeningen.no
NETT www.jordmorforeningen.no

The Norwegian Association of Midwives
Tollbugata 35, N-0157 Oslo, Norway

PHONE +47 21 02 33 72
FAX +47 21 02 33 77
E-MAIL dnj@jordmorforeningen.no
WEB www.jordmorforeningen.no

Dato: 30. oktober 2009

Deres ref.: 200902681-/JHJS

Vår ref.: Elisabeth Grimsrud

Høring om rett til lønn under omsorgspermisjon ved fødsel og adopsjon og under ammefri

Kommentarer og synspunkter fra Den norske jordmorforening

Vi viser til Barne- og likestillingsdepartementets høringsnotat datert 14.juli 2009 med høringsfrist 1.november, og takker for muligheten til å uttale oss.

For Den norske jordmorforening (Dnj) har gjeldende høringsnotat flere innfallsvinkler som vi vil kommentere, for det første ut fra vår rolle som arbeidstakerorganisasjon og for det andre på vegne av brukere av jordmortjenester. Videre har vi noen synspunkter i forhold til de foreslåtte alternative ordningene.

Dnj som arbeidstakerorganisasjon

Medlemmer i Dnj arbeider i all hovedsak innen offentlig sektor, og er dermed allerede omfattet av tariffavtaler som sikrer dekning av lønn under omsorgspermisjon og amming. Våre medlemmer er dermed ikke direkte berørt av forslaget. Imidlertid kan våre medlemmer bli indirekte berørt dersom ektefelle eller partner ikke omfattes av slik avtale. Etter Dnj's oppfatning er forslaget om lønn under omsorgspermisjon og amming å anse som viktige tiltak for å fremme likestilling i familier. Videre ser vi det også som et viktig ledd i likelønnspolitikken. Retten til to ukers omsorgspermisjon i forbindelse med fødsel ble innført allerede fra 1977, men ikke nødvendigvis med lønnskompensasjon. Rettigheten har altså eksistert lenge, så etter vårt syn må det nå være på tide å innføre en lovfestet rett til omsorgspermisjon med lønn for alle. Dnj er av den oppfatning at en slik lovfestet rett ikke må medføre at de som i dag har bedre avtaler reduseres. Eksempelvis at de kvinner som i dag har avtalefestet rett til inntil to timers ammefri får dette halvert.

I forhold til brukerne av jordmortjenester

Retten til ammefri har eksistert like lenge som retten til omsorgspermisjon for fedre. At det fortsatt finnes grupper av kvinner i arbeidslivet som ikke har rett til ammefri

med lønn er uhørt. Dette sett i lys av norske og internasjonale anbefalinger om fullamning i seks måneder og amming fram til barna er minst ett år gamle. Dersom fedre i større grad tar ut fedrekvoten av permisjonstiden, vil det medføre at mødre må tidligere tilbake i jobb. I jordmødres kontakt med ammende mødre er det mange som beskriver at det blir tungvint å fortsette amming når man har begynt i arbeid igjen. Dette kan ha flere årsaker, som for eksempel lang reisevei til og fra arbeid eller at barnet avvender seg selv fordi mor er mindre tilgjengelig. Mange ammende kvinner synes heller ikke det er enkelt å pumpe seg for melk. Det at mødre går tidligere tilbake i jobb som følge av at fedrekvoten utvides har derfor etter vårt syn både positive og negative konsekvenser. Negative som nevnt ovenfor, positive i forhold til en styrket arbeidslivstilknytning for kvinner. De negative konsekvensene vil imidlertid avhjelpes gjennom lønnet ammeferie. Slik vi ser det vil det ikke være en svært stor utgiftspost å innføre lønnet ammeferie for alle kvinner, spesielt tatt i betraktning at det ikke er mange som trenger fri for å amme etter at barnet har fylt ett år. Vi mener derfor at det ikke bør settes noen begrensning etter barnets alder. Videre bør det tas utgangspunkt i tariffavtalene i offentlig sektor hvor arbeidstaker har rett til inntil to timer ammeferie pr dag. Det er imidlertid rimelig at det differensieres i forhold til arbeidstid (heltid eller deltid).

Omsorgspermisjon i forbindelse med fødsel/adopsjon vil hovedsaklig være rettet mot fedre. Det er ingen tvil om at flere fedre vil benytte seg av retten til permisjon i to uker dersom de får denne lønnet. I kontakt med blivende eller nyblivne foreldre er det ikke uvanlig å høre at fedre som ikke har rett til lønnet permisjon heller ikke benytter seg av den. En halv månedslønn utgjør for de fleste i denne aldersgruppen mye penger, og mange har dermed ikke råd til å benytte seg av denne retten. Dnj mener ut fra en rettferdighetstankegang at alle fedre bør ha samme rett til lønnet omsorgspermisjon i forbindelse med fødsel/adopsjon. Opptjeningsvilkår bør følge regler for sykepenger.

Synspunkter på foreslåtte alternativer

Dnj mener at modell 3 (avtalefestet rett) vil være lite gunstig, da denne ordningen vil medføre at det fortsatt vil være en del arbeidstakere som blir stående utenfor ordningen. Videre vil det i for stor grad være opp til arbeidsgivere å avgjøre om dette er noe de er villig til å bruke penger på.

Den norske jordmorforening mener derfor at den beste måten å sikre disse rettighetene på er å lovfeste begge (omsorgspermisjon og ammeferie). Det er som nevnt i

høringsnotatet fordeler og ulemper med både modell 1 (Ytelse fra folketrygden) og 2 (Kompensasjon fra arbeidsgiver). Mange arbeidsgivere, spesielt i offentlig sektor, betaler allerede disse kostnadene i dag og har gjort det lenge. Det kan synes som om modell 2 innebærer minst kostnader knyttet til administrasjon av ordningen. Noen arbeidstakere, som for eksempel selvstendig næringsdrivende vil falle utenfor i modell 2. Dette kan imidlertid håndteres ved at den relativt beskjedne gruppen som i tilfelle ikke vil inkluderes, kan få sin kompensasjon direkte gjennom Folketrygden.

Oppsummering

Den norske jordmorforening støtter innføring av rett til lønn under omsorgspermisjon ved fødsel/adopsjon samt under ammefri. Ordningen bør lovfestes, slik at dette blir en lik rettighet for alle. En lovfestet rett må ikke føre til at de som per i dag har bedre ordninger enn det som blir lovfestet, mister disse.

Vi ønsker Barne- og likestillingsdepartementet lykke til videre med arbeidet!

Med vennlig hilsen

Den norske jordmorforening

Marit Heiberg (sign)

Leder

Elisabeth Grimsrud

Fagkonsulent